

Sociaal en Cultureel Planbureau

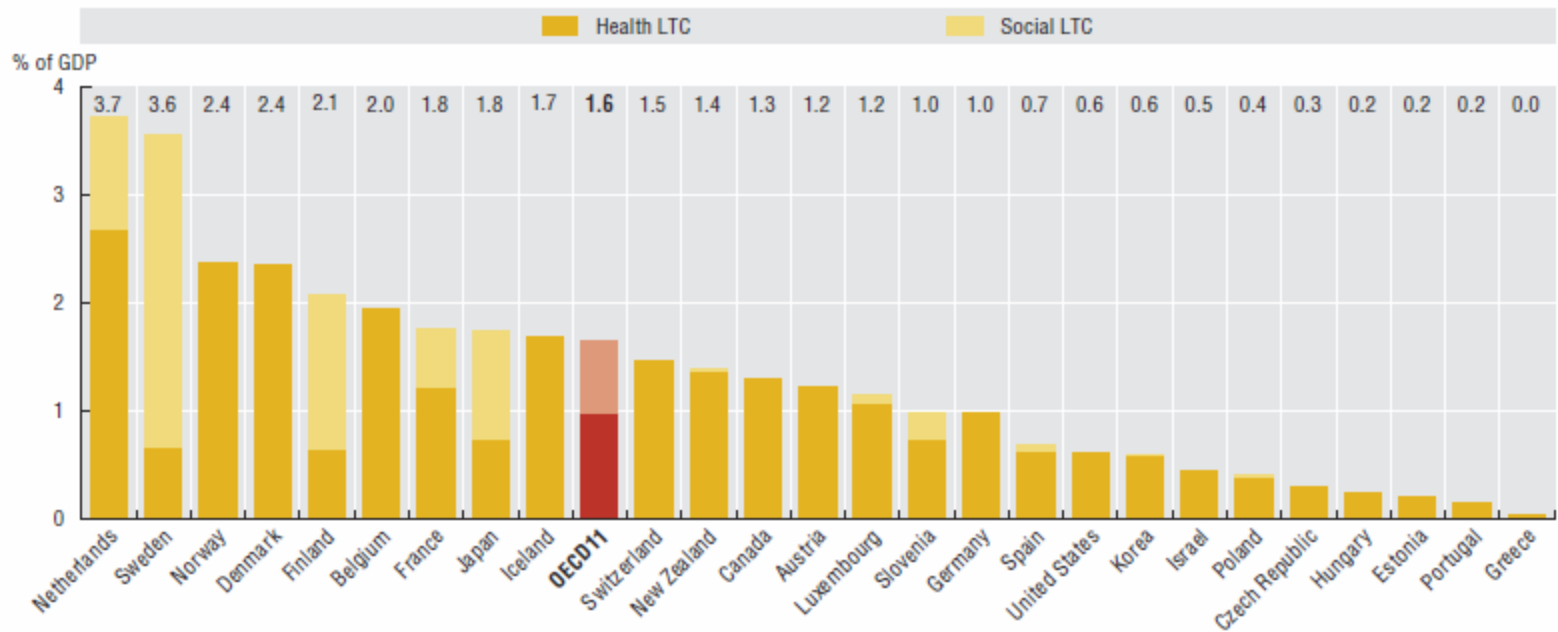

Gratis mantelzorg?!

Uitgaven langdurige zorg gerelateerd aan BBP

8.9.1. Long-term care public expenditure (health and social components), as share of GDP, 2011 (or nearest year)

Note: The OECD average only includes the 11 countries that report health and social LTC.

Source: OECD Health Statistics 2013, <http://dx.doi.org/10.1787/health-data-en>.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888932919498>

Bron: OECD (2011)

Geld en mantelzorg

**Economisch
kapitaal**

**Uitgaven en
vergoedingen**

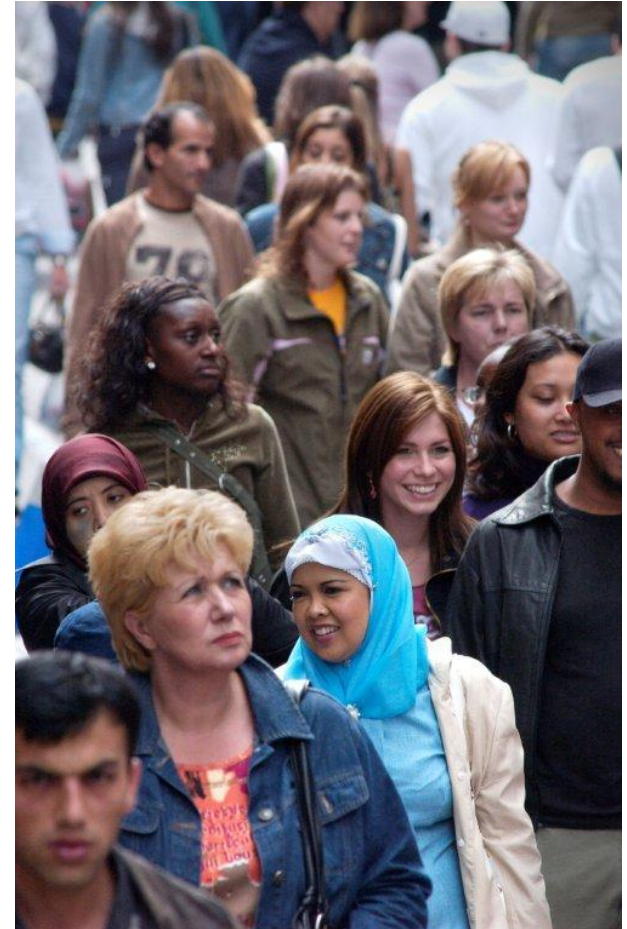
Betaald werk

**Professionele
zorg**

Economisch kapitaal

Mantelzorg: aan wie en wat (lang en intensief)

<i>Hulpbehoevende is</i>	
Inwonend kind of partner	32
Niet-inwonend kind of partner	6
Ouder, ander familielid	48
Kennis vriend buur of collega	14
<i>Geeft hulp in de vorm van:</i>	
Emotionele steun en toezicht	92
Begeleiding bij bezoeken buitenshuis	91
Huishoudelijke hulp	88
Begeleiding bij administratie	77
Persoonlijke verzorging	41
Verpleegkundige hulp	40

Economische waarde (lang en intensief)

	inwonend	uitwonend kind/partner	andere familie	vriend, buur
uren (pp, pw)	40	21	19	20
duur (weken)	39	36	35	30
Uurtarief	9,5	9,5	9,5	9,5
miljarden euro's	3,6	0,3	2,1	0,5

Bron: Boer, Alice H. de, Isolde B. Woittiez en Tessa M van Zonneveld (2013), Mantelzorg op waarde geschat. In: TSG 91, nummer 3, pag. 98-101.

Onkosten en vergoedingen

In de kranten

'Mantelzorgers gaan ver, ook financieel'

'Maak het mantelzorgers financieel makkelijker'

'Mantelzorgers krap bij kas'

'Mantelzorgster hoest zelf 1100 EURO op'

Wist u dat....

... ruim de helft van de mantelzorgers extra uitgaven heeft (13% tussen de 100 en 300 euro en 7% meer dan 300 euro)

... de extra uitgaven hoger zijn naarmate de intensiteit van de hulp groter is en de belasting van de mantelzorger stijgt.

... de uitgaven hoger zijn naarmate de zorgvrager jonger is, en de persoon zijn of haar partner verzorgt

... 10% extra uitgaven heeft én daarvoor een vergoeding krijgt (bv. van de hulpbehoevende of belastingdienst)

Aan de andere kant....

...ontvangt 55% wel eens een kleine attentie of cadeautje

...krijgt 20% wel eens een schenking

...krijgen mantelzorgers veel waardering van de hulpbehoevende

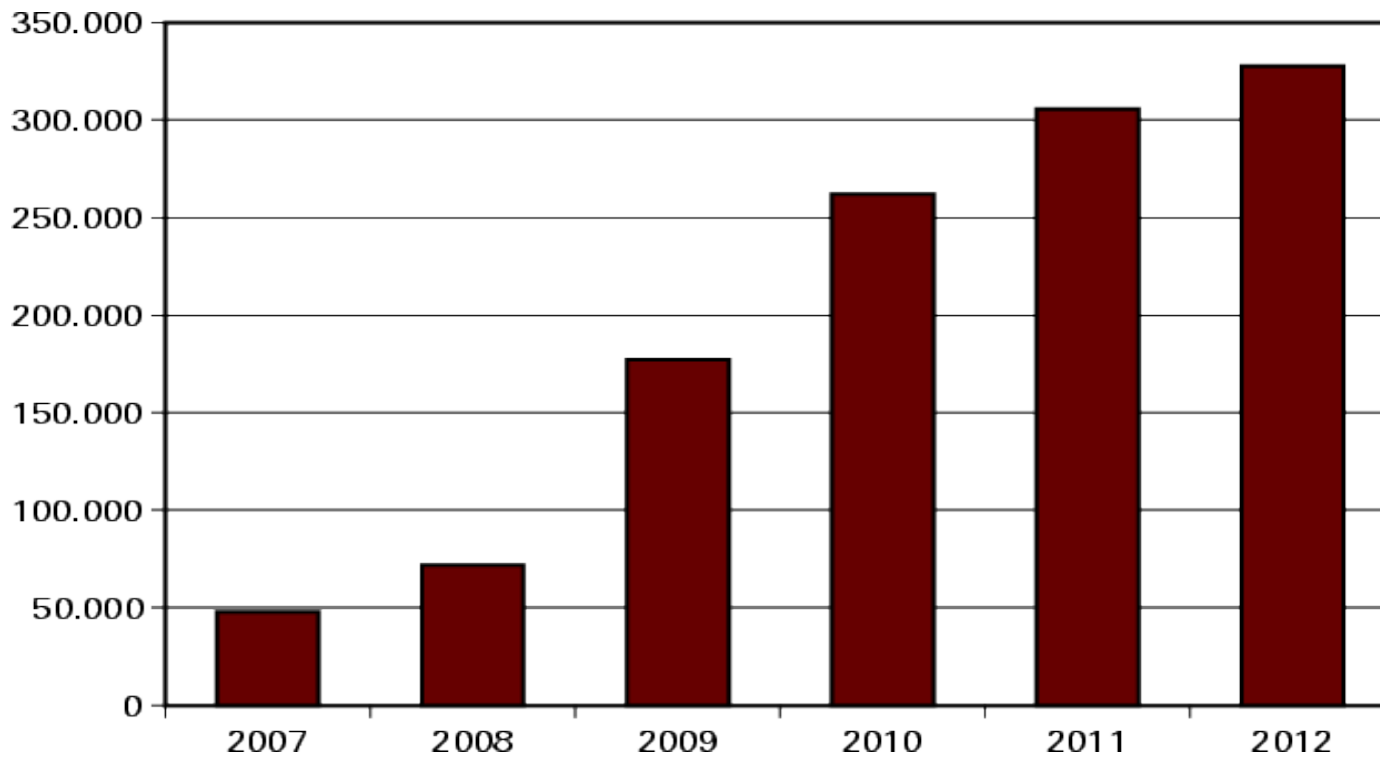

Mantelzorgers met een pgb

- Een heel kleine groep (5%) ontvangt een vergoeding via het persoonsgebonden budget
- Helpers van kinderen of vrienden zijn oververtegenwoordigd onder de mantelzorgers met pgb
- Andere factoren: intensieve hulpverlening, verzorging van een persoon met een verstandelijke beperking en de inzet van respijt

Mantelzorgcompliment 2007-2012

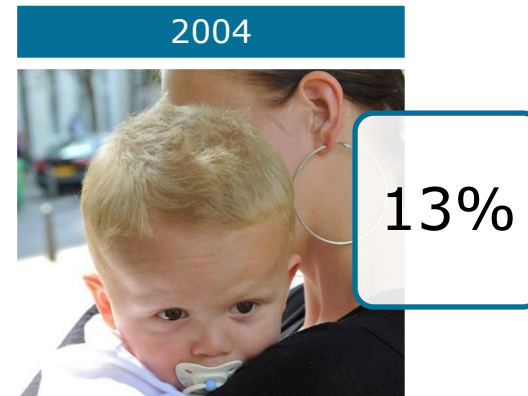
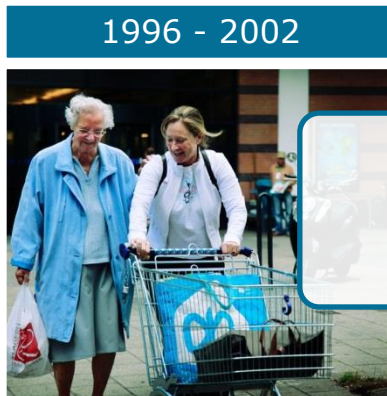

Relatie met betaald werk

Aandeel werkenden die mantelzorg verlenen

Groei mantelzorg vooral bij....

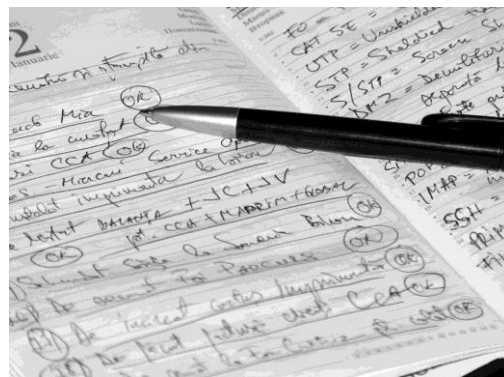
45-65 jarigen

vrouwen en mannen

part-time
werkenden

verzuim bij een
grote werkweek

... en bij langdurige
hulp

Zorg voor hulpbehoevende naasten leidt tot hoger ziekteverzuim

Participatiesamenleving eist tol op de werkvloer

Van onze verslaggeefster
Charlotte Huisman

UTRECHT Werknemers die langdurig zorgen voor een hulpbehoevend familielid, een buur of een vriend verzuimen aanmerkelijk vaker een langere periode op hun werk. Dit staat in het rapport *Concurrentie tussen mantelzorg en betaald werk* van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) dat dinsdag is verschenen.

Van werkenden die zijn gaan mantelzorgen, heeft 18 procent zich minstens twee weken achtereenvolgend in een jaar ziek gemeld, tegen 10 procent van hen voordat ze gingen zorgen. Bij werkenden die langer dan twee jaar mantelzorg verlenen, is zelfs bijna een kwart van hen meer dan twee weken achter elkaar afwezig geweest op het werk, tegen 11 procent van hen voordat ze deze zorg verleenden.

Het SCP volgt voor deze studie een representatieve groep van vierduizend werkenden en niet-werkenden (16-64 jaar). De overheid vraagt meer van burgers in de participatiesamenleving. De werkgever en de werknemer betalen de prijs, aldus het SCP.

De overheid wil dat burgers meer voor elkaar gaan zorgen, om de zorg-

kosten terug te brengen. Diezelfde overheid wil ook dat mensen langer en meer gaan werken. Het percentage werkenden dat mantelzorg verricht, is tussen 2004 en 2012 gestegen van 13 naar 18 procent. Het zijn vooral meer werkende vrouwen van 45 jaar en ouder die mantelzorg verlenen (eenderde van hen) en mensen die minder dan 28 uur per week werken (een kwart van deze groep).

Opvallend is dat weinig werknemers minder uren gaan werken, als ze de zorg op zich nemen van een hulpbehoevende in hun omgeving; ze vrezende de inkomensachteruitgang of een negatieve invloed op hun carrière. De uren hulp gaan vooral ten koste van hun vrije tijd. Ongeveer een kwart van de mantelzorgers besteedt meer dan vier uur per week aan het huishouden of de persoonlijke verzorging van een hulpbehoevende: het merendeel dus minder dan vier uur per week. De meeste mantelzorgers kunnen de zorg en het werk goed combineren, vooral als dit gaat om minder intensieve hulp (minder dan vier uur per week).

Door de extra belasting voelen wel meer mantelzorgers zich ongezonder in vergelijking tot anderen die deze zorgtaken niet hebben. Langdurige mantelzorg leidt bovendien tot aanmerkelijk meer langdurig verzuim op

het werk; bij degenen die meer dan 28 uur per week werken is zelf 26 procent meer dan twee weken aaneen afwezig op het werk.

'Dit onderzoek toont hoe belangrijk is om het niet zover te laten komen dat mantelzorgers overbelast raken', aldus een woordvoerder van Mezzo, de landelijke vereniging voor mantelzorgers en vrijwilligerszorg. Gemeenten moeten volgens Mezzo bij het keukentafelgesprek er alert op zijn dat de wer-

kende mantelzorger niet wordt overvraagd. 'En het taboe om te praten over zorgtaken op de werkvloer moet doorbroken worden.'

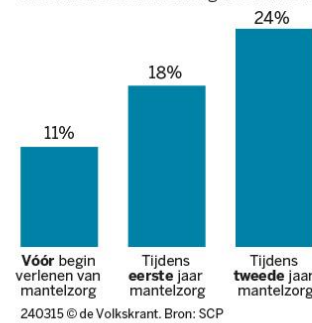
'Het is bekend dat mantelzorgen een stressverhogende factor is', zegt hoogleraar informele zorg Marjolein Broese van Groenou van de Vrije Universiteit. Veel mantelzorgers redden het meestal wel door bijvoorbeeld verlofdagen op te nemen. 'Maar er is nu blijkbaar een groep die meer dan voorheen moet zorgen en zich vaker ziek meldt. Dat is niet prettig voor werkgevers en werknemers.' Werkgevers zouden hierover het gesprek moeten aangaan met werknemers. En mantelzorgers zouden volgens haar meer gebruik moeten gaan maken van verlofregelingen. 'Die worden nu onderbenut.'

Evelien Tonkens, hoogleraar burgerschap van de Universiteit voor Humanistiek, zegt niet verbaasd te zijn over de toename van langer verzuim. 'Veel mantelzorgers zijn overbelast. Mantelzorgen is bovendien emotioneel belastend, het gevoel nooit genoeg te doen voor een ander. Met de toenemende verwachting van de overheid dat mensen voor elkaar gaan zorgen, zal het verzuim naar verwachting stijgen.'

Staatssecretaris Van Rijn (Volksgezondheid) zal vandaag reageren op het rapport.

Mantelzorger vaker ziek

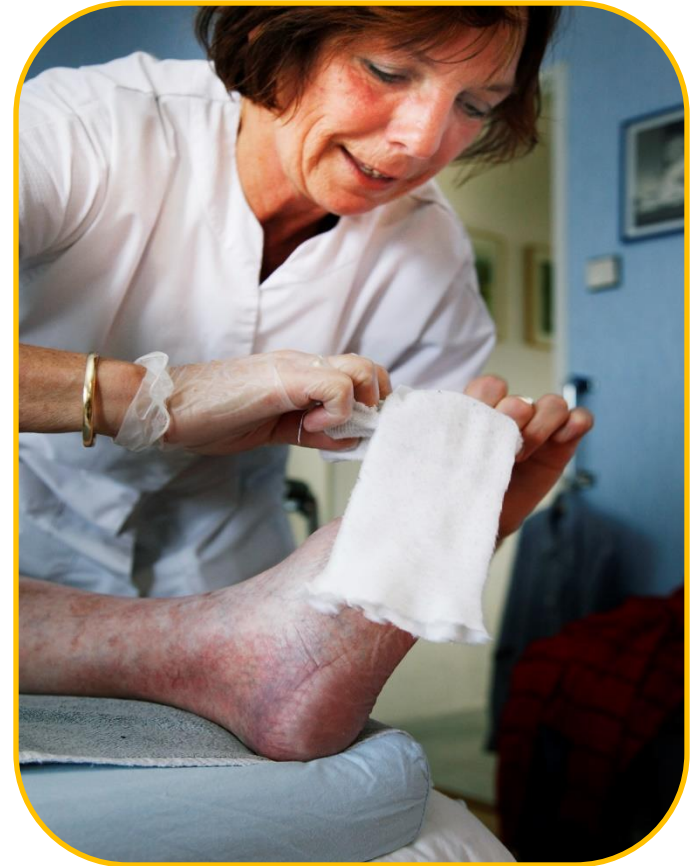
Percentage werkende mantelzorgers dat zich twee weken of langer ziek meldt

(Bron: de Volkskrant 24 maart 2015)

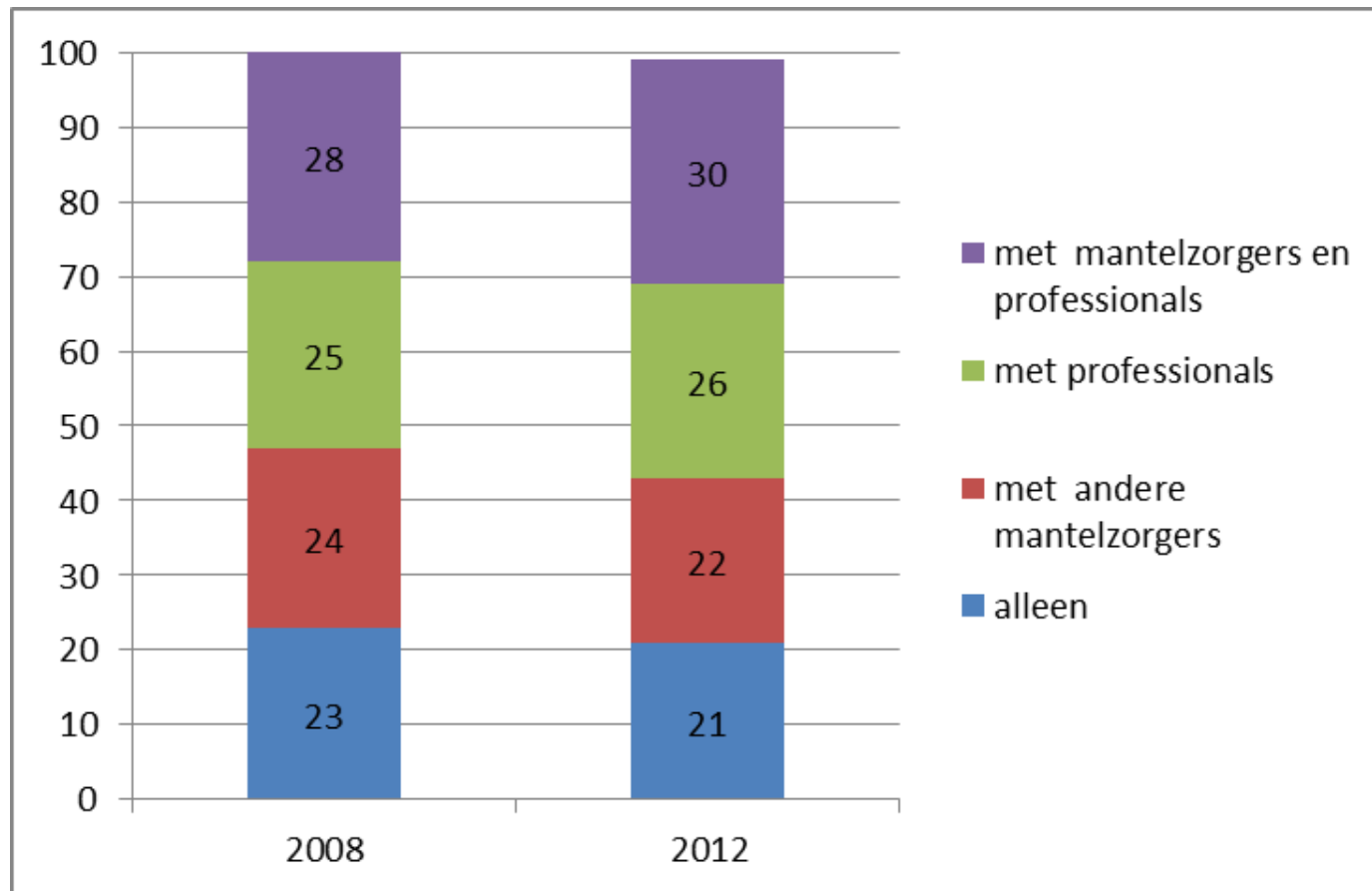

Relatie met professionele zorg

Mantelzorgers delen de hulp met anderen

Wat als.... de mantelzorger uitvalt

	%
overname door familie, huisgenoten vrienden of bekenden	55
overname door thuiszorg	40
opname tehuis was dan onvermijdelijk geweest	19
inschakelen van particuliere hulp	8
overname door personeel van het tehuis waar de persoon nu woont	6
ontslag uit ziekenhuis was dan niet mogelijk geweest	4

Mantelzorg is niet gratis

Geld doet er
toe, ook in
de
mantelzorg

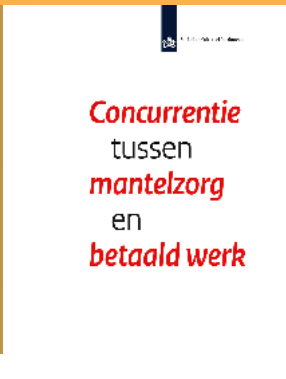
Directe en
indirecte
kosten

Wie betaalt
de
rekening?

burgers

werkgevers

en de
overheid?

Alice de Boer
a.de.boer@scp.nl
www.scp.nl

Dank u voor uw aandacht!
Vragen??